KALENDARIUM

Droga do niepodległości

28 LIPCA 1914

Początek I wojny światowej. W odpowiedzi na zamach na arcyksięcia Ferdynanda Austro-Węgry wypowiadają Serbii wojnę. Następuje efekt domina: Rosja ogłasza mobilizację przeciw Austro-Węgrom, a Niemcy wypowiadają wojnę Rosji i Francji. Zaborcy stają po przeciwnych stronach frontu.

5-6 SIERPNIA 1914

I kompania Kadrowa, dowodzona przez Józefa Piłsudskiego, wkracza z Galicji do Królestwa Polskiego. Marsz miał zachęcić do antyrosyjskiego powstania, jednak Kompania zostaje zmuszona do odwrotu.

---

16 SIERPNIA 1914

W Krakowie powstaje Naczelny Komitet Narodowy, który powołuje **Legiony Polskie**.

PAŹDZIERNIK 1914

Józef Piłsudski tworzy **Polską Organizację Wojskową**.

11 LISTOPADA 1914

W **bitwie łódzkiej** po obu stronach konfliktu walczy ponad 30 tys. polskich żołnierzy.

30 WRZEŚNIA 1915

Państwa centralne z pomocą Legionów Polskich zajmują większość polskich ziem.

14 STYCZNIA 1917

Powstaje tymczasowa Rada Stanu.

LIPIEC 1917

Wobec braku gwarancji uzyskania niepodległości, Józef Piłsudski apeluje do polskich żołnierzy o nieskładanie przysięgi państwom centralnym. Wielu żołnierzy zostaje internowanych, a **Piłsudskiego osadzono w twierdzy w Magdeburgu**.

15 SIERPNIA 1917

Roman Dmowski tworzy w Lozanie **Komitet Narodowy Polski**, który z czasem staje się uznawaną reprezentacją powstającego państwa polskiego.

12 WRZEŚNIA 1917

Na terenie Królestwa Polskiego powołana zostaje **Rada Regencyjna**.

8 STYCZNIA 1918

Prezydent USA Woodrow Wilson ogłasza 14 punktów powojennego ładu, w których zawiera **postulat niepodległej Polski** z dostępem do morza. Uważa się, że jest to zasługa Ignacego Paderewskiego.

7 PAŹDZIERNIKA 1918

Rada Regencyjna proklamuje powstanie niepodległej Polski.

28 PAŹDZIERNIKA 1918

W Krakowie powstaje Polska Komisja Likwidacyjna z **Wincentym Witosem** na czele, która ma za zadanie przejęcie władzy w Galicji od Austriaków.

7 LISTOPADA 1918

W Lublinie lewica powołuje niezależny od Rady Regencyjnej **Tymczasowy Rząd** Ludowej Republiki Polskiej z Ignacym Daszyńskim na czele.

10 LISTOPADA 1918

Józef Piłsudski po wypuszczeniu z twierdzy w Magdeburgu dociera do Warszawy.

11 LISTOPADA 1918

Koniec I wojny światowej. W wagonie kolejowym pod francuskim Compiègne podpisany zostaje rozejm pomiędzy państwami ententy a cesarstwem Niemieckim. Rada Regencyjna oddaje Piłsudskiemu władzę nad wojskiem.

LISTOPAD 1918

Rada Regencyjna przekazuje **Piłsudskiemu władzę cywilną**. Wkrótce podporządkowuje mu się Tymczasowy Rząd Ludowy i Rada Narodowa Śląska Cieszyńskiego, a **w Wielkopolsce wybucha antymieckie powstanie**.

16 STYCZNIA 1919

Powołany zostaje **rząd ponad podziałami Ignacego Paderewskiego**, popierany przez endecję i ludowców, w porozumieniu z Piłsudskim. Polska jest oficjalnie uznawana za państwo niepodległe.

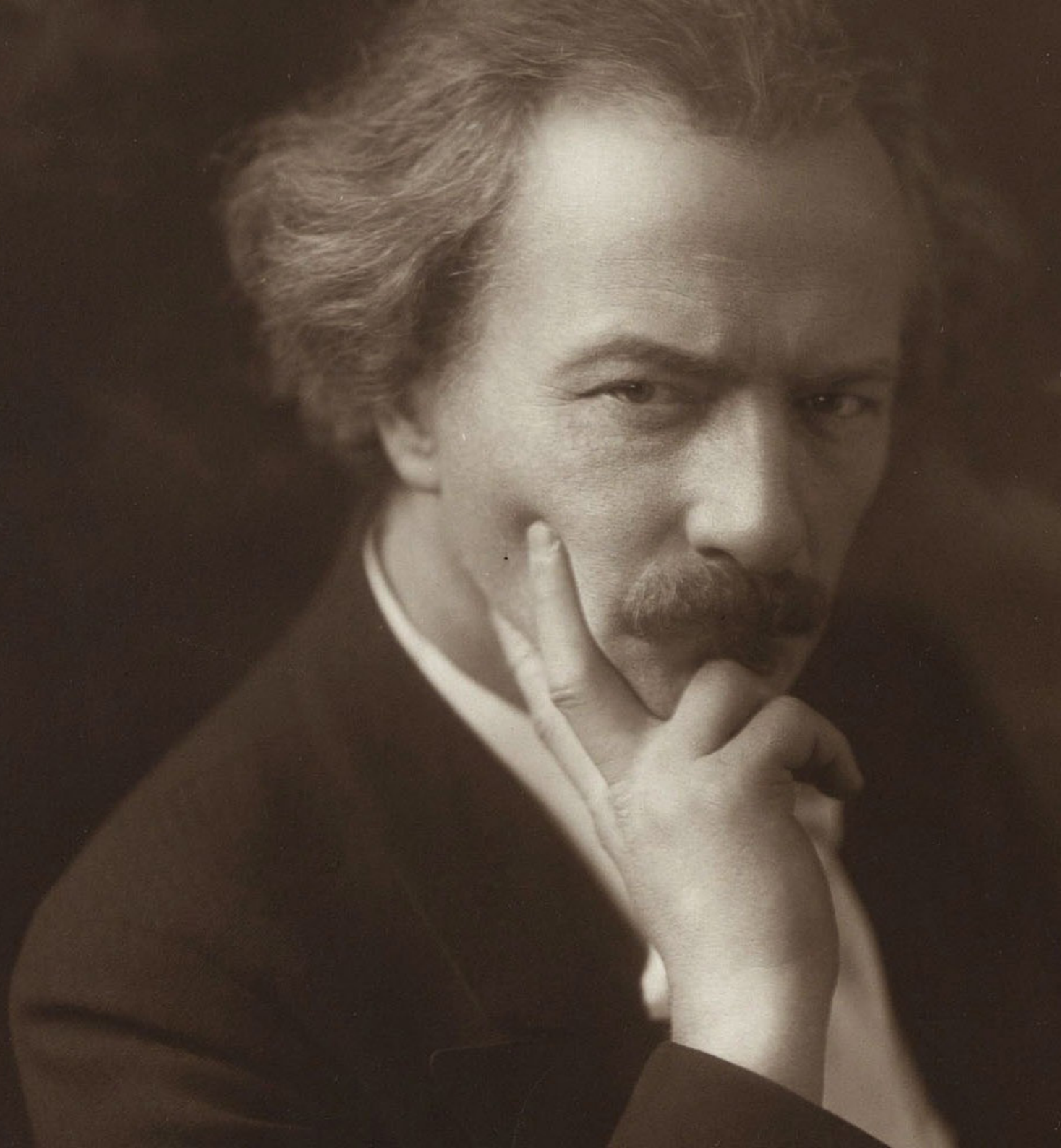

18 STYCZNIA 1919

Rozpoczyna się **konferencja pokojowa w Paryżu**, na której waży się powojenny ład Europy i kształt polskich granic. Dmowski i Paderewski, będący polskimi wysłannikami, odnoszą dyplomatyczny sukces.

23 STYCZNIA 1919

Początek **wojny polsko-czechosłowackiej** o pogranicze śląskie.

26 STYCZNIA 1919

Narodowa demokracja wygrywa wybory do **Sejmu Ustawodawczego**. Kobiety po raz pierwszy otrzymują prawa wyborcze.

14 LUTEGO 1919

Początek **wojny polsko-bolszewickiej**.

28 CZERWCA 1919

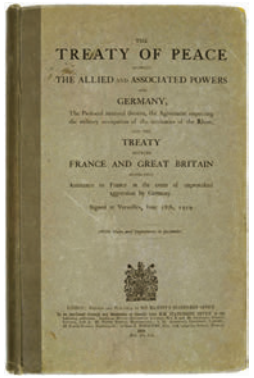

Zawarty zostaje **traktat pokojowy** w Wersalu. Polska otrzymała Pomorze Gdańskie (bez Gdańska, będącego wolnym miastem) i Wielkopolskę. Na Górnym Śląsku, Warmii i Mazurach odbędą się plebiscyty.

16 SIERPNIA 1919

Wybucha antyniemieckie **I powstanie śląskie**.

25 KWIETNIA 1920

Początek **polskiej ofensywy na Kijów**. Piłsudski po porozumieniu z Symonem Petlurą chce przywrócić Ukrainę jako państwo buforowe między Polską a Rosją. Po zdobyciu Kijowa nie udaje się rozbić bolszewików na wschodzie.

11 LIPCA 1920

Plebiscyt na Warmii i Mazurach.
W wyniku wojny z Rosją i niepewnością co do przyszłości Polski, mieszkańcy decydują o przynależności do Niemiec.

24 LIPCA 1920

Wincenty Witos zostaje premierem **Rządu Obrony Narodowej**, motywuje chłopów i robotników do walki przeciwko bolszewikom.

13-25 SIERPNIA 1920

Trwa bitwa warszawska, jedna z najważniejszych bitew w historii Polski, wymieniana też wśród najważniejszych w historii Europy. Polacy powstrzymali marsz bolszewików i przeszli do kontrofensywy. Zwana cudem nad Wisłą – niegdyś ironicznie, dziś jako wyraz uznania dla polskiej armii.

19-25 SIERPNIA 1920

Trwa II powstanie śląskie.

USTAWA Z DNIA 17 MARCA 1921 ROKU

KONSTYTUCJA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W IMIĘ BOGA WSZECHMOGĄCEGO! MY, NARÓD POLSKI, dziękując OPATRZNOŚCI za wyzwolenie nas z półtorawiekowej niewoli, wspominając z wdzięcznością męstwo i wytrwałość ofiarnej walki pokoleń, które najlepsze wysiłki swoje sprawie niepodległości bez przerwy poświęcały, nawiązując do świetnej tradycji wiekopomnej Konstytucji 3-go Maja - dobro całej, zjednoczonej i niepodległej Matki-Ojczyzny mając na oku, a pragnąc Jej byt niepodległy, potęgę i bezpieczeństwo oraz ład społeczny, utwierdzić na wiekuistych zasadach prawa i wolności, pragnąc zarazem zapewnić rozwój wszystkich Jej sił moralnych i materjalnych dla dobra całej odradzającej się ludzkości, wszystkim obywatelom Rzeczypospolitej równość, a pracy poszanowanie, należne prawa i szczególną opiekę Państwa zabezpieczyć - tę oto Ustawę Konstytucyjną na Sejmie Ustawodawczym Rzeczypospolitej Polskiej uchwalamy i stanowimy.

17 MARCA 1921

Uchwalona zostaje **konstytucja marcowa**. Zakłada m.in. republikański system demokracji parlamentarnej oraz trójpodział władzy.

18 MARCA 1921

Traktat w Rydze kończy wojnę polsko-bolszewicką. Wschodnia granica w dużej mierze pokrywa się z granicą II rozbioru.

3 MAJA 1921

Wybucha III powstanie śląskie. Ślązacy pod wodzą Wojciecha Korfantego udowadniają przywódcom zachodnich państw, że swą przyszłość wiążą z Polską. Wschodnia, najbardziej uprzemysłowiona część Górnego Śląska, trafia w granice RP.

15 MARCA 1923

Rada Ambasadorów (organ wykonawczy kończącego wojnę Traktatu Wersalskiego) oficjalnie zatwierdza ostateczny kształt granic II RP.

II RZECZPOSPOLITA

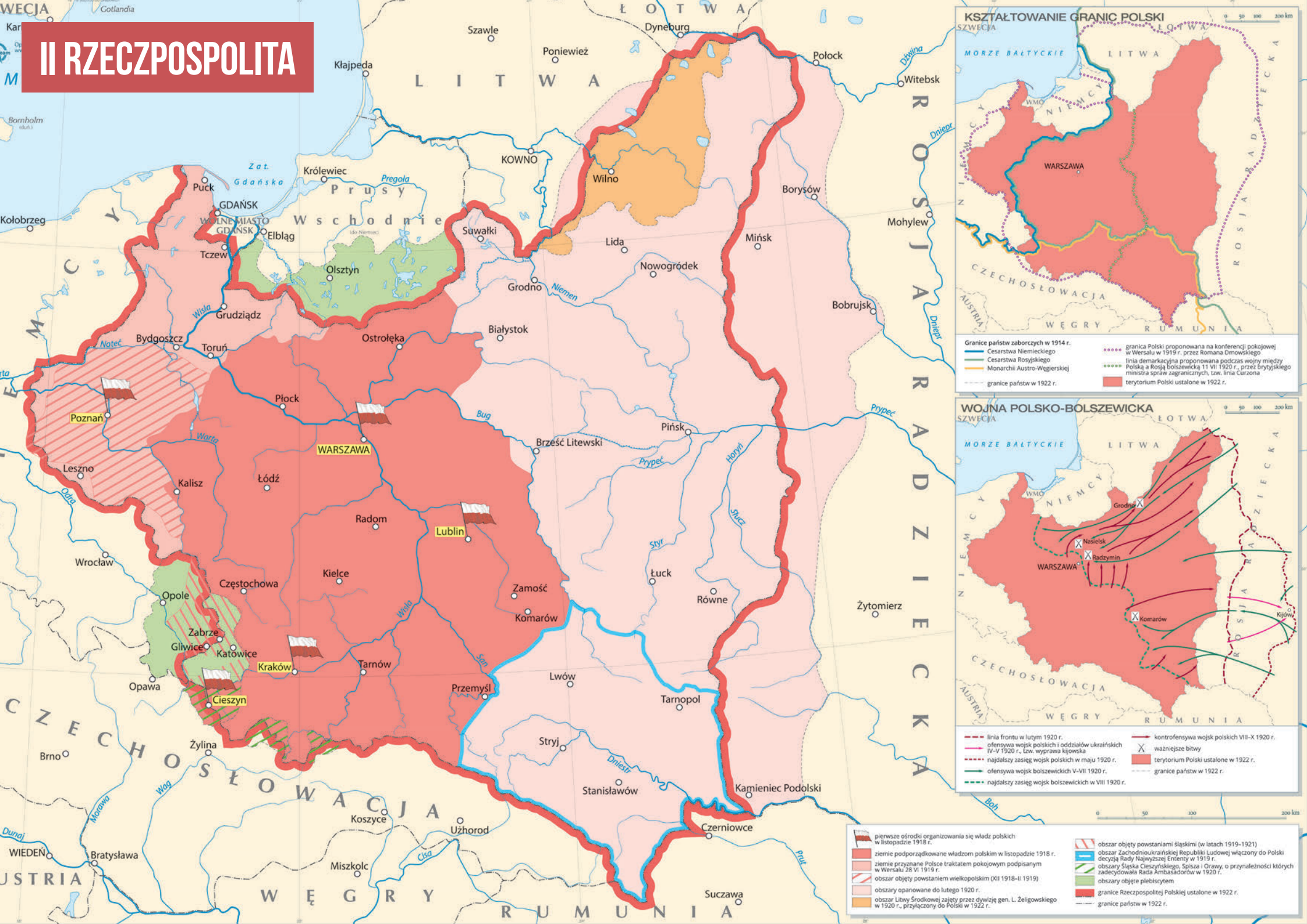

Biblioteka
W SZKOLE

Biblioteka.pl

Formy wykorzystania: Prezentacja została opracowana przez redakcję miesięcznika Biblioteka w Szkole i jest do dyspozycji subskrybentów portalu Biblioteka.pl. Można ją wykorzystywać w pracy zdalnej, rozsyłając uczniom lub rodzicom poprzez kanały używane przez szkołę (lub instytucję) do pracy zdalnej. Jednak bardzo prosimy o nieumieszczanie prezentacji na powszechnie dostępnych stronach internetowych.